

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIÓ POPULAR

Any XI. Núm. 568

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

18 juny 1932

Redacció: Portaferriassa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

La crisi de la democràcia

La democràcia — aquest sistema que ha fet forrola durant uns quants anys — es troba seriosament compromesa arreu del món. No cal dir com la seva mort és una cosa decisiva, per ara i tant, a Itàlia, en nom de la dreta, i a Rússia, en nom de l'esquerra. Però fins i tot a fora d'aquests llocs, que podem considerar com de règim excepcional, quantes nacions hi ha arvi a Europa i a Amèrica en estat de dictadura més o menys encoberta? Darrerament, la premsa cada dia ens anuncia que Alemanya, en poder dels nacional-socialistes, va directament cap els camins de la dictadura o, almenys, d'un règim autocràtic; i qui sap les conseqüències que en poden venir, no solament per a les nacions de tipus germànic, sinó també per a totes les nacions del món?

Si a casa nostra ens tanquéssim a voler dir que la democràcia no pateix una mica sota la situació política actual? Aquí tenim la llei de Defensa de la República; ¿què és sinó un atemptat a la democràcia, ja que en realitat manté suspesa la Constitució, essent així que la primera garantia en un país realment democràtic ha de derivar del reconeixement dels drets individuals, cosa que aquí no podem tenir mentre la llei susdita existeixi?

Darrerament, s'ha concedit per les Corts el sufragi a la dona. I el President de la Generalitat de Catalunya, amb una insistència i claredat que fan feredat, donades les seves responsabilitats en el moment present, anuncia que en les eleccions per al Parlament de la Generalitat les dones no podran votar, infringint així terminantment l'article 36 de la Constitució. ¿Que és això sinó un atemptat a la democràcia, pudorosament tapat amb les apariències d'un expedient administratiu com el de la confecció dels Cens electoral?

I la negativa a admetre la representació proporcional ¿no és un altre fet d'aquest mateix caràcter? La representació proporcional ve a donar a totes les forces polítiques la traducció necessària en l'assemblea democràticament constituïda. I l'argument que ressona de tant en tant en els diaris en el sentit que cal disposar d'un instrument fort de govern — en forma de majoria compacta — per a estructurar els serveis nous de Catalunya ¿què és sinó un nou atemptat

a la representació legítima de cada agrupament i, en conseqüència, un atemptat a la democràcia?

I no ens estranya el que succeeix. L'abús d'una cosa conspira contra la cosa mateixa. I ha estat tan freqüent l'abús del mot "democràcia" en els nostres dies que sembla que hagi arribat l'hora del cansament de la democràcia, amb tot i que no ha passat — sobretot a casa nostra — d'un verbalisme més entre els nostres verbalismes polítics.

Democràcia suposa poble constituït a base de cultura i a base de moralitat. I quan les coses no es produeixen així, i es vol comptar amb una democràcia no educant suficientment el poble en els seus drets i, sobretot, en les seves obligacions, llavors la democràcia esdevé un mite i una enganyifa. En un país d'un seixanta per cent d'analfabets, com és ara Espanya ¿què podria representar un sistema democràtic veritable sinó el governament i la direcció dels analfabets que, al cap i a la fi, són els que es troben en majoria? I si al costat de l'analfabetisme posàvem un nivell moral molt petit, com és ara el de l'hora present, què hauria de significar una democràcia amb representació sincera sinó la traducció en el govern de l'escassa moralitat ambient?

Signi quina es vulgui la causa del fet actual, és ben evident que la democràcia no pot constituir règim perfecte sinó a base de cultura i a base de moralitat. I mentre les propagandes actuals, que rebaixen el nivell dels pobles i fan surar totes les males passions, tinguin lloc i s'estenguin amb deixadesa del principi d'autoritat, la democràcia baixarà. No és pas un problema de govern dels més selectes el que arvi tenim plantejat arreu del món; és un problema de govern de cada partit esquerrà per a implantar la seva pròpia ideologia, sigui com sigui i amb els mitjans necessaris, sense discutir si han d'ésser rectes o torçats.

Sortosament, a Catalunya tenim encara un resistència forta, essencialment amarada d'esperit democràtic i cristià: en referim a la nostra esplèndida classe mitja, que sap agermanar poderosament el sentit de progrés comprensiu i pràctic amb un sentit de tradició ben escaient i aprofitable. Ni els grans corrents demagògics ni les teories esbojarrades i ex-

tremistes en cap sentit no tenen en aquesta classe un èxit fulminant i aclaparador. I és conreant la força d'aquesta classe mitja assenyada, plena de seny, moral, amb intel·ligència ben preparada, com previndrem tots els estralls de les falses democràcies i de les dictadures més o menys encobertes.

Per això ens dol tant que en una hora de respon-

sabilitats denses com la present hi ha hagi qui, no donant-se compte d'elles, procuri allunyar del govern les dones i procuri allunyar-ne aquestes classes mitjes, profundament conservadores i sàviament progressistes a la vegada. Una i altra cosa han de contribuir, com tots els falsejaments socials, a la profunda crisi actual de la democràcia a casa nostra.

Fantasies evangèliques

Simó Pere

PER JORDI ARNAU

XII

A Roma!

Decididament la Sinagoga i els reis d'Israel rebutgen Jesús. Herodes Agripa, que governa en nom de l'emperador Claudi la Judea i la Càlcida, la Batània i la Traconítida i la Lisònia, es vol fer benvoler del Sanedrí donant un cop mortal als seguidors de Jesús en aquells dies de prop de la Pasqua. Havien ja passat catorze anys després de la crucifixió de Jesús, quan Herodes va fer agafar Jaume del Zebeden i Simó Pere, que es trobaven a Jerusalem. A Jaume li va fer llevar el cap i a Simó Pere el faria comparèixer davant el poble després de la Pasqua. Simó Pere, tot pensant si li havia arribat el dia pronosticat per Jesús en què un altre li posaria el cinyell i el duria contra son voler, estava corregat de cadenes a la presó. Més un àngel del Senyor les hi va rompre i el va conduir per entremig de les sentinel·les i li va obrir la porta ferrissa que donava al carrer.

Simó Pere va comprendre llavors que no somiava pas i es va dir: "Ara veig que Déu m'ha enviat un àngel i que aquest m'ha alliberat de les mans d'Herodes i de les ires del poble jueu." Amagat unes hores a casa de Maria, mare de Joan Marc, on estaven molts amics seus pregant per ell, va fugir a Joppe a cercar un altre amagatall a casa de Simon el curtidor.

Com li venien llavors a la memòria aquelles tendres paraules de Jesús que ell havia sentit ja feia anys: "¡Jerusalem, Jerusalem, que mates el profetes i apedregues els que jo t'he enviat! Quantes vegades he volgut aplegar els teus fills com la gallina aplega els seus pollets sota les ales i tu no ho has volgut! Ai que la vostra casa quedarà deserta!"

Allí va saber que Herodes havia anat a Cesàrea, que havia rebut sumptuosament els emissaris de Tir i Sidon que l'adoraren i el confessaren com una Divinitat, que Herodes havia acceptat tan impia adulació, que pocs dies més tard fou ferit de mort per un àngel de Déu perquè havia acceptat aquells honors que no li pertocaven i que havia mort rosegat pels cucs, com dues centúries abans havia mort Antíoc Epífanes, el profanador del temple de Jerusalem i el lladre del tresor sagrat.

Simó Pere meditava els fets i quan considerava la tossuderia dels seus compatriotes sentia per ells una llàstima dolorosa. Veia que molts, potser la por-

ció millor del poble jueu, havien quedat decebuts d'un messies que en comptes d'alliberar el poble de la dominació estrangera, s'havia deixat clavar en una creu. Però, per ventura ell mateix, Simó Pere, no havia sentit l'exaltació del patriotisme i no havia esperat també la restauració d'Israel i fins havia tingut l'ambició de seure a la dreta de Jesús el restaurador?

En veia d'altres que havien cregut en Jesús i havien estat batejats i s'havien, però, rebel·lat contra el col·legi apostòlic que obria les portes de la nova església als incircumcisos, preterint com innecessari el senyal de la circumcisió. Els tals no podien tolerar que la llei de Moisès i les pràctiques de la Sinagoga quedessin arreconades. Tampoc no podia Simó Pere oblidar com li havia costat d'entendre la vocació dels gentils. En aquella visió d'uns quants anys enrera en aquesta mateixa casa del curtidor Simó, quan li baixaven del cel tot aquell pilot de quadrúpedes de totes menes, de rèptils i de tota llei d'ocells i li deien: "Mata i menja", ell s'havia tapat la boca amb fàstic i havia respost: "De cap manera, Senyor; jo mai no he menjat res impur i contaminat." Calgué que el Senyor li digués: "No en diguis contaminat d'allò que Déu ha purificat."

I encara n'hi havia també que tenien els ulls ben oberts a la nova veritat i l'havien abraçat amb entusiasme i fins i tot havien rebut l'Esperit Sant, però quan anaven mal dades tremolaven de por i, davant els fariseus o els sacerdots, negaven Jesús i perjuren que mai no l'havien conegut. I això pensant a Simó Pere se li anegaven els ulls i li venien doloroses esgarriances perquè se li acudia aquell pati de la casa de Caifàs on ell havia negat a Jesús tres vegades per por d'una criada.

Llavors se li anava aclarint a Simó Pere aquella paràbola de Jesús que contava d'aquell pare de família que, irat de què els amics haguessin refusat el gran sopar que els havia preparat, va manar al criat que sortís pels carrers i les places de la ciutat per portar-li els pobres, els esguerrats, els orbs i els coixos fins a omplir tota la taula i tota la casa.

I en aquestes Pere va córrer per tot el món amb el seu pensament i es va recordar d'aquelles paraules de la lletra d'Eunomos: "Simó Pere, a Roma, a Roma!" Sí; era arribada l'hora; així com així a Palestina se li faria la vida impossible. Guaitant per la finestra veia les naus fenícies que sortien de Joppe cap a Tir i Sidon i anirien més tard a portar les mer-

caderies a les costes d'Itàlia. Amb dos dies en tenia prou per preparar el viatge i avisar els seus germans d'apostolat. Els negocis de l'Església de Jerusalem estaven en les mans de Jaume d'Alfeu, i la seu de Simó Pere a Antioquia va ésser confiada a Envodi: res no el podia ja aturar.

* * *

A la banda de tramuntana de la ciutat imperial s'obre a la muralla la porta *nomentana* per la qual surt al camp la via del mateix nom. Si la seguíssin com a cosa de mitja hora, prop de la via trobaríeu una barriada d'unes quantes cases i barraques habitades per gent pobra de la raça jueva. Davant una d'aquestes casetes es veu un rafal a tall de pòrtic en el qual es repengen bells feixos de canyes i de vímets. De lluny s'endevina que és l'estatge d'un cisteller.

Si vèieu dins el rafal a l'istiu i dins l'entrada a l'hivern un vell i dos joves que fan el dit ofici tal-

ment com pare i fills, no endevinaríeu que són tres apòstols de la nova doctrina, Simó Pere, Sli i Clet. Ara que moltes vegades trobaríeu la casa tancada per llargues temporades, prova que altres ocupacions els criden sovint a córrer món.

Si a les matinades seguíssiu llurs passes trobaríeu que abans d'apuntar el dia visiten el palau que tenen els Acilis prop de la porta Capena. És el lloc de reunir-se el cristians. Notem també que en el jardí, sota d'un desmai, hi ha la sepultura on descansa Eunomos, sobre de la qual més d'una vegada Simó Pere hi ha descansat el front en fervent oració.

Els següidors de Jesús a Roma són cada dia més. Potser a hores d'ara en comptaríem més d'un miler. Tenen enemics: i són els més temibles els jueus dels suburbis romans que es miren la nova religió com enemiga de la sinagoga. La població pròpiament romana no s'ha donat compte encara de la llavor que porta en les seves entranyes; el circ, l'anfiteatre i les termes amb llur seguici de plaers i sensualitats li tenen absorbida tota l'atenció.

(Continuarà)

Els "protocols"

PER LLUÍS G. FÀBREGA I AMAT

Amb motiu de l'adveniment de la República a Espanya, s'ha parlat dels jueus, i com totes les coses que afecten a la part moral i social del nostre poble, quan els assumptes i problemes són tractats en to d'esquerra i d'extremisme ridícul, es diuen les coses per a afalagar la galeria, però mancant a la veritat o callant el més essencial, de manera que el ramat esquerrà solament pot conèixer aquella part dels problemes que convé als seus dirigents, per a poder anar esprement la imbecilitat i les pessetes dels infeliços que no hi veuen més enllà del nas, amb pretensions d'home culte, progressista i liberal.

El vertader erudit, però, cerca en les fonts originals el manantial de coneixements necessaris per a poder formar una opinió exacta dels problemes mundials que afecten a la humanitat, i així es pot posar al descobert tota la maldat d'aquelles forces que es mouen per a sembrar la confusió i l'odi, per a subjugar els homes i fer-ne llurs esclaus.

Llegint el llibre dels "Protocols" hom pot formar-se una idea exacta de la gran campanya israelita.

L'any 1897 foren trets de la caixa que els guardava uns documents jueus secrets que contenien tota la campanya per a la possessió del món. Un francès, maçó del grau 33, portà aquests papers a Colmar o Mulhouse, d'on els robà una dona que, volent servir la seva Pàtria, s'oposà el perill jueu. Els documents, escrits en francès, foren traduïts al rus per Sergi Nilus, l'any 1901, i es publicaren en 1905, com apèndix al seu llibre "El gran en el petit", "L'Anticrist com a possibilitat immanent de govern". Un altre rus, Butmi, publica la mateixa obra, titulant-la així: "La rel dels nostres mals".

Des de la data d'aquesta última publicació (1907), les edicions dels "Protocols" dels savis i vells d'Israel s'han multiplicat en tots els països. Hi ha edicions franceses, angleses i alemanyes, i en castellà

es publicaren uns articles a "A B C", firmats per "Un Diplomático".

L'edició més suggestiva sembla la de Roger Lambelin, en el seu "Regne d'Israel entre els anglosaxons", car conserva tota la penetrant poesia de l'original. Els "Protocols" estan escrits en la primera persona del plural. Parlen en ells els savis de Sió. Anem a veure el que diuen:

El primer "Protocol" fa un *elogi de la força*, comparant la política dels jueus amb la dels gentils (cristians). Segons les lleis naturals, *el dret resideix en la força*. (Els subratllats són nostres.)

La llibertat política *és una idea, no un fet*. Cal saber utilitzar-la per a assegurar-se el concurs de les masses populars.

Avui dia el poder de l'or ha substituït al poder dels Governos liberals. *La idea de llibertat no pot realitzar-se en la pràctica*. La democràcia desemboca en la corrupció, en els conflictes socials, en l'anarquia. Quan un Estat s'esgota per dissensions interiors, o bé es lliura a l'estranger, pot dir-se que ha caigut al nostre poder.

L'or es troba a les nostres mans.

Posem en les masses ferments d'anarquia. En la política no hi ha moral i l'autocràcia és l'únic sistema de govern. Existiren, abans, poders dinàstics, en els quals el pare trametia als seus fills els secrets de la política. El sentit d'aquests principis, la fe en les virtuts hereditàries ha desaparegut i això facilita l'èxit de la nostra causa. La civilització no pot existir sense el *goyim* (cristià, no jueu), embrutit pels vicis i l'alcohol, dels quals ningú no els limita l'ús. Nosaltres no permetrem que el nostre poble els imiti; però els nostres agents, criats, empleats, les nostres institutries a les cases dels rics, les nostres dones en els llocs de plaer, els desmoralitzaran i els iniciaran en tots els vicis.

(Continuarà)

Hollywood del Vallès

PER R. RUCABADO

Els lectors de sempre, que no hagin oblidat aquella sèrie d'articles de 1930 contra el capitalisme aplicat a la corrupció del poble per mitjà de les pel·lícules, articles que amb l'ajut de Déu desitjariem publicar sota del títol d'un d'ells: *Anti-Hollywood* (1), ja poden preveure quins són els meus sentiments en fer-me sabedor per la Premsa, del projecte, d'immediata realització, segons sembla, de construir a alguns quilòmetres només de Barcelona, al bell mig de la plana del baix Vallès i tocant a alguna ciutat industrial ben estimada, tota una ciutat cinematogràfica, ja batejada abans de néixer, "la Ciutat del Film", creació d'una empresa que disposa d'un capital d'alguns milions de pessetes (que les indústries honrades no troben) i que es prepara a muntar la presa i edició de films amb tota l'amplitud tècnica dels grans estudis americans. Dels estudis localitzats al centre famós de la producció i negoci del Cinema, en les planúries de Califòrnia. L'aglomerat urbà, la colònia d'artistes i personal que el nucli productor agombolarà al seu voltant, dotada d'Hotels, Casino, Club, etc., "vindrà a representar —així ho declara un article encomiàstic que lleigeixo— de fet l'*Hollywood català*". Tenim perfecte dret a valorar el guany que Catalunya haurà fet amb aquest estrany i exòtic planter que sorgirà desallotjant vinyes i sembrats de la comarca vallesana.

Tots teniu ulls a la cara i sense mirar sabeu ço que fa i ço que predica el cinematògraf, amb els seus reclams, amos del carrer, senyors de la ciutat. Cartells, figures, i fotografies a les portes dels cinemes; autos i vehicles amb anuncis plàstics; postals i fotos dels aparadors; vinyetes, siluetes, plomes, directes i rotogravats de les planes de "Cine" de gairebé tots els diaris (ai, fins de la dreta) us diuen i us planten a la cara, sense embuts ni eufemismes, quina és la matèria, el tema, l'objecte, el motiu, la finalitat i raó de viure i d'existir de l'exhibició cinematogràfica: l'explotació de les passions humanes. L'explotació industrial de les dues passions que més suggestionen; el conreu mercantil de les dues sensacions que més fascinen: la carn i el terror. Tota la producció i l'economia del cinematògraf gira al voltant d'aquest pern: enlluernar al públic i sotraguejar-lo amb aquells dos reclams d'èxit segur: Sensualitat i Crim. A canvi d'aquest sotrac nerviós que el públic cerca, el públic dona els diners i amb els diners el cor i l'ànima.

"No hi ha alcohol a Nordamèrica, i la pel·lícula forta i sensual pretén en certa manera substituir-lo." Aquesta severa frase, comparança justa del cinema amb l'alcohol, pels estralls en el cos social, és una exhalació de sinceritat arrencada a Hollywood mateix a un crític no pas moralista (2). "Els productors només s'ocupen de donar gust a les passions populars." "Aquesta mateixa banalitat que va escampant la pel·lícula americana, va infiltrant a les joventuts aquest mateix esperit de que tot és jazz, diversions, alcohol i poca roba." Una de les darreres informacions del parlament anglès, davant del qual el Ministre de l'Interior fou obligat a prometre la més

severa censura de les pel·lícules, replanteja altre vegada (3), l'acusació jamai recusada, jamai desmentida, de la influència del cinematògraf en la criminalitat juvenil, reproduint el plany tantes vegades, i tant debades, fet sentir en congressos socials i pedagògics pels educadors i els moralistes. Això és un recent índex de la depravada influència que en el noranta per cent de la seva producció exerceix en el món aquesta indústria a la qual tant a prop de casa nostra i sobre els models ètics i tècnics de la ciutat americana típica, serà consagrada una ciutat d'artifici.

Per molt que hom carregui el pes de la crítica, curt es queda davant de la realitat, molt més greu de ço que les paraules d'articles, discursos, informes, poden ponderar. El tema eròtic, base iconogràfica de la producció americana, ço que vol dir del noranta-cinc per cent dels films, amb el culte insistent del flirt suggeridor, de la semi nuditat habitual, de l'atracció personal dels artistes femenins i masculins, *asos* de la pantalla, i dels ambients més relaxats, escenaris típics de l'acció filmada, que gairebé tota gira al volt del tema concret d'una recent pel·lícula *Sex appeal*, caracteritza amb força indeleble, inequívoca, un dels grans caires d'aquesta indústria, no pas en bona hora arribada al nostre territori. Altre caire, i altre caràcter complementari que acaba de definir la fisionomia general del cinema és la cursa al terror, la imatgeria del crim, de la violència brutal i del misteri torbador, que trenca l'alè de les multituds. Des del gest incesant, típic, inseparable, del revòlver al puny, que és l'accent ortogràfic de tot film, el tret de pistola i l'amenaça als dits, incansable argument del llenguatge cinematogràfic, raó i norma del romanticisme americà, justificant la frase significativa: *gun justice*, justícia de canò, justícia a trets de revòlver, això és justícia a la mà pròpia, mà del policia o del bandit, del lladre, de l'amant o de la noia, perquè a totes les mans femenines de la pantalla llueix la pistola com joell nupcial, des d'aquesta invocació continua a la brutalitat personal, fins a les revelacions tenebroses i les més punyents i torbadores tragèdies recercadores dels grossos efectes d'una psicologia caliginosa, a les més recaragolades investigacions en els subterranis del mal, en l'imperi de l'ombra: aquest conreu del torment mental que es complau en les morbositats monstruoses dels films terrorífics per l'estil de *M* o l'horrible història del Vàmpir de Dusseldorf, de *Dràcula*, i el seguici de larves i fantasmes, del *Doctor Frankenstein* i el *Doble assassinat de la Rue Morgue*.

Vet'aquí el famós present que fan a Catalunya, no pas els revolucionaris, no pas els sindicalistes, no pas els subversius i els comunistes, sinó els homes de negoci, els capitalistes d'indústria, banquers i capi-

(1) CATALUNYA SOCIAL, núm. 465, 24 maig 1930.

(2) *Cinelandia*. Revista espanyola d'Hollywood, octubre, 1928.

(3) Telegrames de Londres del 15 abril darrer donant compte de la sessió de la Cambra dels Comuns.

tostos d'interessos conservadors. Tot espectacle té una influència en el poble; la influència del cinema en el poble ja és sabuda, i aquí tenim ben viva i a la vora la lliçó que demostra qui és el qui corromp, el qui desmoralitza i llença el poble pel camí de l'anarquia moral, pel camí de la perversitat i l'indisciplina. Els mils de milions aplicats a l'indústria que hem descrit, i ningú no podrà dir que exagerem, milions esmerçats en pervertir, en corrompre, en temptar, en encendre apetits i estimular passions, en fer néixer la set insaciable de voluptats, set que és la fase primera de l'espatllar individus, i preparar explosions, aquestos mils de milions escampats en la sembra del desordre moral, factor antecedent del desordre social, no són pas milions vinguts de Moscó en ocultes subvencions revolucionàries. El complot és ben públic, i els complicats són persones dels estaments més distingits. Moltíssims segurament que es tornen grocs i tremolen en perspectiva de la revolta comunista, han participat i participen i participaran a l'obra lucrativa de la pedagogia del mal, interessos tindran en la branca industrial que fins ara explotava el divulgar i atipar al poble de les metzines morals fabricades a Hollywood d'Amèrica, i que ara explotarà més d'a la vora i amb responsabilitat encara més personal i més directa la font infecta d'un Hollywood propi.

D'aquest negre pecat capitalista, res no en diuen i res no en diran els sociòlegs. Ningú no la vol veure, aquesta responsabilitat, com a element terrible, generador de desordres socials, daltabaix i misèries, que és l'esmerç de capitals i fortunes en l'expansió del mal. Aquesta responsabilitat retomba durament sobre els tenedors, els manipuladors, els beneficiaris d'aquests capitals i interessos, però les conseqüències socials tots les paguem. Les masses a qui el cinematògraf desencamina, els joves, els obrers en els quals les pel·lícules exciten les passions més tèrboles, demolint la moral dins de llurs ànimes, miracle fora que oferissin resistència als gèrmens revolucionaris, que prenen i arrelen facilíssimament sobre els cervells enfebrats, els cors corromputs, els esperits fets borgejar per l'anarquia pràctica del cinema, preludi psicològic de l'anarquia doctrinal. El capitalisme del mal, com el liberalisme econòmic, troba en el pecat la dura penitència, però dels efectes amargs d'aquesta sanció automàtica tots en som víctimes.

Hi ha un terrible delictes antisocial, que no són pas els obrers ni els comunistes qui el comet, sinó gent rica, i és l'organitzar el mal, organitzar el vici, organitzar el pecat, fer que el pecat — al qual tots som inclinats per humana feblesa — s'arreli, es consolidi, tingui interessos, devingui fort, trabat, inarrancable. El delictes gravíssim de molts capitalistes és fer el negoci del pecat, fer del pecat un negoci.

El cinematògraf és avui la indústria formidable de la immoralitat. És el reclam suggestiu, lucratiu, obert, de la immoralitat en la forma més punyenta i més voluminosa. És el negoci de l'escàndol, i l'escàndol fet negoci amb esmerços de milions i guanys fantàstics. És el reclam de la carn i del crim, reclam violent i cínic, esclatant amb tota la insolència, ensenyorint de tota la ciutat: locals, carrers i Premsa. I mal astre al firmament surt per la nostra pàtria, en bastir-se a vistes de Montserrat un temple del paganisme nou, temple de Venus i Mammon, bastit exprés com una antioració, per fomentar la inhonestat dels costums públics.

Contra el bilingüisme

PER JOSEP MIQUEL i MACAYA

És hora de parlar. De parlar clar i de dir ben cruament el què un hom pensa i el què és, per damunt de tot, deslligat de tot sentit subjectiu la realitat dels fets.

Una de les coses més justes a què tot català aspira és a l'ús complet, absolut, dins de casa, de la seva, és a dir, la nostra única llengua. En l'Estatut elaborat a Núria es demanava això — en comptes rodons — com a una de les més justes aspiracions de Catalunya. Jo entenc, jo crec, lector, que abans que tota altra cosa, abans que tota altra concessió, més que la hisenda i ordre públic, és el problema, la concessió de l'ús absolut de la llengua catalana com a expressió oficial del poble. De retop això emmena la concessió de l'ensenyament.

Una concessió tan justa com la present que en l'Estatut es demanava per al nostre poble, podria esborrar moltes de coses i de greuges qui molt sovint, i per dissort nostra, ens han vingut de Castella i de Madrid. Una concessió consemblant, lector, podria esborrar el poc agraïts que hem d'estar als governs centrals dels tres gairebé segles fatals que pesen damunt la nostra cultura i la nostra història. Són tres segles en què fa pena de constatar la Catalunya pobra i decadent. Jo, cada cop que fullejo la nostra història, em sembla que la vida i l'ànima de Catalunya s'acaba justament en aquest moment en què el castellà es fa amo i senyor de Catalunya i esdevé la llengua oficial de les nostres escoles, dels nostres jutjats i de les nostres notaries. Àdhuc, per més vergonya — i sinó, recordeu mant exemple de Mestre Prat de la Riba — s'ensenyoreix de les esglésies. Quina pena no em dóna de constatar el que hauria pogut ésser de la nostra cultura si llavors que s'estroncà s'hagués anat continuant fins al moment d'ara! Penseu en la poesia, el pensament, l'art, i tot és produït en castellà. I a partir d'aquell moment tot deixa de tenir el segell i l'empremta de ca-

“ NESCAO ”

és un nou i ric producte

“ NESTLÉ ”

a base de cacau, Llet Condensada
“La Lechera” i Farina Lacteada
“Nestlé”

talanes. ¿Saben la glòria que ens hauria estat que un Balmes, per exemple, o Milà i Fontanals, tan universals, haguessin escrit llurs obres en català? Mireu si en Llull, el nostre Llull com l'Eximenis, si no s'universalitzen, si els alemanys i estrangers no n'han parlat, en parlen, i encara continuaran parlant-ne (1).

Tanmateix en els moments actuals a Madrid no volen pas de continuar la tradició que fins ara s'havia seguit. El català — Catalunya fet verb, com diríem amb En Maragall — per obra i gràcia de la situació actual, tindrà cert aire oficial. Existirà el bilingüisme. Soluciona res, això? Jo crec que no: ni pedagògicament a l'escola i a la universitat, ni als tribunals i altres llocs oficials, és fa passador l'ús de les dues llengües — en abstracte i no concretant, mai de dues llengües qualsevol, — oficials.

A Madrid caldria que comprenguessin — i això se'ls farà assats difícil — el desig i l'afany d'un poble qui ha sofert una esquingada en la seva història i en la seva cultura nacional, com malda per tal de rescabalar-se de les pèrdues d'antany. (Qui ens abona i qui ens paga, amics intel·lectuals de Madrid, els castellanismes que corren alguna vegada com l'aigua viva, en la poesia de Verdager, en la prosa arquitectonada de Miquel dels S. Oliver, en el mateix Costa i Llobera? Vosaltres, amics, recordeu que un dia ens imposaren el vostre verb i llavors el nostre anà a recó. I quan vingué el temps de la Renixença i en anar a emprar allò que s'havia arreconat

de mans dels nostres avis, els nostres poetes i prosadors es trobaren amb un català castellà. Voleu greuge més gran?) Per això malda Catalunya, això vol tot català qui tan sols es preocupa una mica de l'esdevenidor cultural de la pàtria.

Nosaltres som un poble que ha emprès un camí diferent del fressat cent anys enrera — oh, admirable Aribau, any 1932, en ton primer centenari! — un poble qui tracta d'unir-se al poble català de llavors que va trencar-se la nostra història, la nostra política i el nostre pensament. Catalunya no ha fet més — literàriament i lingüística — que anar a cercar l'última anella de la cadena que va trencar-se en el XVIIe segle i ajuntar-la amb la que d'uns anys ençà anem treballant. Però si se'ns ofega no concedint-nos el verb racial, que és expressió de tots nosaltres i del nostre pensament i del nostre caràcter, llavors serà hora que a Madrid els presentem el compte — bell, gros, pesat compte! — de tantes coses que un vet centralista va desnaturar-nos. Ni per Madrid ni per Catalunya convé de suscitar aquestes coses i d'obrir de bell nou nafres passades. Que allà es facin comprensius i aquí dignes per tal de donar al poble català, no una concessió de bilingüisme sinó una concessió espiritual, una cosa sencera, sense mixtificació — i no pas una ànima partida.

III Aniversari d'“El Matí”

Amb motiu del tercer aniversari de l'aparició del diari catòlic *El Matí* se celebraren el passat diumenge diversos actes, que assoliren un gran èxit. En el miting de propaganda, que tingué lloc al Col·legi Comtal de la nostra ciutat, va parlar, en nom d'ACCIÓ POPULAR, el nostre Vice-Secretari el jove advocat En Joan Blanch i Boés.

Fou una festa de cordial i efusiva germanor cristiana, en què sota la Presidència de l'illustre censor eclesiàstic d'*El Matí*, que és també Consiliari d'ACCIÓ POPULAR, el canonge Dr. Alfons M.ª Ribó, s'uniren en fraternal companyonia diverses organitzacions catòliques de casa nostra, des de la Junta Diocesana d'Acció Catòlica, autoritat oficial en aquest camp, fins a la nostra entitat, passant per la Federació d'Estudiants Catòlics, Federació de Joves Cristians, Associació d'Amics d'*El Matí*, etc.

Ens plau fer pública la nostra gratitud a l'esmentat diari catòlic, que s'ha fet sempre ample ressò de les nostres activitats i li desitgem innombrables anys de vida en benefici dels nostres sagrats ideals.

(1) A remarcar, doncs, la decadència de Catalunya. a) La literària, constatada per tot el qui conegui les nostres lletres des del XIXe segle fins al present. Obra de divulgació excellent i molt comprensiva, per bé que mancada d'un profund judici crític degut a l'aire sumari de l'obra, és la *Història sumària de la Literatura Catalana*, del senyor M. García Silvestre. b) La filosofia rep una martellada definitiva amb l'ús del castellà. Mancats generalment de pensadors, els pocs qui cultiven el pensament es donen a mans besades a l'ús de l'idioma central. Cumesles escriu les seves magistrals obres de Filosofia i Teologia en castellà; Coll i Vehí semblantment les seves obres de didàctica literària; Piferrer també, i d'altres. c) El problema religiós, més aviat el místic i ascètic que no pas el teològic. El mateix P. Claret escriu una excellent obra de comentari i exposició dels Exercicis de Sant Ignasi, en castellà. Els devocionaris catalans, escrits fins no hi ha molt — en el que va de segle — fa llàstima d'amar-los per llur estil literari. *El mes del Sagrat Cor*, del bisbe ausetà Torres i Bages, va trencar aquesta tradició tan malsortida i àdhuc la trencà en el sentit de superació de pensament. L'amic Carles Cardó encertava temps enrera en dir que fins l'aparició d'aquests auri llibre del Dr. Torres molts de devocionaris catalans eren llanguents tant d'estil com de contingut.

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrixa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

Recordem-nos de les conseqüències de la guerra

PER J. CIVERA I SORMANI

Els qui parlen amb fruïció de la possibilitat d'una nova guerra entre Alemanya i França, les dues grans nacions europees que no han pogut encara reconciliar-se, no es donen compte que la humanitat segueix sofrint les conseqüències de la gran guerra. Aquella conflagració com no en recorda cap més la història, no solament féu davallar al sepulcre milions de joves, sinó que va originar un desequilibri econòmic tan profund que tots els pobles d'Europa han hagut de fer un gran esforç per a poder sostenir-se.

Els qui avorreixen la guerra perquè és inhumana i anticristiana, no poden veure amb bons ulls la creixença del partit que acabdilla Hitler. Aquest home, si arriba a triomfar, no solament portarà una gran pertorbació a Alemanya, sinó també a altres pobles d'Europa.

Les derivacions de la gran guerra han estat funestíssimes per a tots els pobles del món. No volem escatir qui fou el responsable de la guerra. Potser tots els pobles belligerants en van tenir una mica la culpa. En esclatar la guerra van caure per terra tots els principis democràtics, i es va imposar el militarisme. Els militars van esdevenir els ídols del poble. Ells tenien en les seves mans el destí de molts pobles.

Com a conseqüència del militarisme imperant, en acabar-se la guerra, es va alçar en diversos pobles l'espasa pertorbadora del dictador. El militarisme es va donar compte del fracàs de la democràcia, i va arreconar les lleis constitucionals, erigint-se en poder dictatorial.

Si no hagués estat la guerra, el comunisme no hauria triomfat a Rússia. Les doctrines comunistes les van expandir per les terres russes, els soldats que es trobaven en els camps de concentració d'Alemanya. El Tsar va caure a conseqüència de la guerra. Si els seus exèrcits haguessin triomfat en els camps de batalla, s'hauria consolidat el seu poder. La guerra féu també rodolar damunt la pols la corona refulgent de l'emperador d'Alemanya. El militarisme no va poder evitar que els pobles vençuts fessin caure els qui ells consideraven responsables de la guerra.

A Itàlia, com tothom sap, va triomfar el feixisme. Mussolini, que en els primers moments va salvar el seu poble de l'anarquia, en tastar la mel del poder, s'ha enlleminit de tal manera, que no pensa abandonar-lo fins que la mort clogui els seus ulls. Quan caigui el feixisme, hom sabrà les injustícies que ha comès. En algunes illes trobaríem milers d'exilats que no han comès altra delictes que declarar-se contraris del sistema de govern feixista. No sabem el que passa en aquell país perquè tota la Premsa està controlada pels elements feixistes. Hem de suposar que dintre d'Itàlia hi ha milers de ciutadans que desitgen que s'ensorri el poder feixista. ¿Què passarà el dia que Mussolini no pugui aturar les escomeses dels adversaris? Ningú no podrà evitar que a la curta o a la llarga hi hagi a Itàlia una guerra civil. Els feixistes que porten al cinyell una arma no es deixaran fàcilment desarmar. Les tiranies tard o d'hora cauen, i, per tant, hem de creure que el feixisme serà vençut. Quan sigui desarmat, qui ocuparà el seu lloc? Ens preocupen les derivacions que tindrà el feixis-

me, perquè si els partits extremistes s'apoderen del poder, l'Església sofrirà grans persecucions. ¿Us imagineu el que passaria si els elements anticristians s'apoderessin de Roma? Esgarrifa pensar el mal que podrien fer.

És de doldre que després de tants segles de cristianisme, encara hi hagi tanta de gent que s'entesti a viure tal com vivien els pobles pagans. Tenen una concepció de l'Estat completament pagana.

Dintre de pocs dies es celebrarà a La Haia un congrés internacional, al qual assistiran representacions de quasi tots els pobles d'Europa. Un dels temes que es discutirà en el dit congrés, serà aquest: la supressió en els llibres escolars dels errors i dels apriorismes contraris a la veritat històrica, al coneixement integral dels fets principals de la història i dels pobles, i les bones relacions entre ells.

Serà un congrés molt interessant, ¿però qui és capaç d'aconseguir que siguin eliminats els errors històrics dels llibres escolars? Els historiadors oficials són els responsables de la poca cordialitat que existeix entre els diversos pobles de la terra. No hi ha cordialitat perquè no ens coneixem els uns als altres. Als infants els donem una falsa visió del respectiu país. Els amaguem els fracassos i els mostrem amb vidres d'augment els encerts.

¿Qui és capaç d'ensenyar als nois la veritat històrica? Pregunteu a un noi francès qui és el responsable de la darrera guerra, i us dirà que és Alemanya. Feu la mateixa pregunta a un noi alemany i us respondrà que és França. Com que la història és plena d'errors, els fets històrics no ens poden servir d'exemple. La història no hauria d'allunyar els homes, sinó agermanar-los.

És natural que les collectivitats que tenen personalitat pròpia alcin una bandera, però haurien també de saber respectar les banderes dels altres. Dir als nois que els soldats del seu país són els més heroics, que totes les coses de la seva terra són les millors, i que els altres pobles no valen res és una estupidesa. Cal desvetllar el sentiment patriòtic dels nois, perquè els pobles inactius difícilment progressen, però cal també fer-los comprendre que tots els homes, baldament hagin nascut en els llocs més llunyans de la terra, són dignes de consideració i de respecte.

Les tribus de la selva lluiten mútuament perquè es consideren enemigues. Un home d'una altra tribu és un enemic. Hi ha gent que voldria que els pobles civilitzats fessin el mateix. Únicament són germans els qui han nascut sota una mateixa teulada. Els qui han obert els ulls una mica més enllà són enemics.

Els homes no s'estimen perquè encara no han comprés la grandesa del cristianisme. Si fossin veritablement cristians ens estimaríem els uns als altres. Els rius i les muntanyes poden delimitar les fites d'un territori, però no poden oposar-se a què els homes d'altres nacionalitats es respectin i s'estimin.

Accentuem les nostres característiques, estimem tot allò que es consubstancial a la nostra personalitat, però tinguem el coratge d'esmenar els errors històrics i de proclamar que som enemics de la guerra perquè ens considerem germans de tots els homes.

Carnet setmanal

Marcel·lí Domingo i les Corts. — Seguint aquest costum inversemblant dels polítics espanyols de fer declaracions arreu i sempre que als periodistes els ve a tomb de preguntar-los, el Sr. Domingo (né ministre d'Instrucció Pública i avui d'Agricultura) s'ha despenjat en el "Full oficial del dilluns" amb unes declaracions el principal contingut de les quals és un elogi enorme de les Corts Constituents espanyoles actuals.

Diu que són les millors Corts que hi ha hagut de molts anys ençà. Que tenen una sensibilitat finíssima; que la seva capacitat de treball és veritablement enorme; etc. De manera que, ¡pobre país sense unes Corts tan fines com aquestes!

I tot això que diu el Sr. Domingo deu ésser veritat, des del seu punt de vista. Ell és ministre; i unes Corts que sempre diuen "Amén" a tot el que vol el Govern, han d'ésser unes Corts ideals des del seu punt de vista. ¿Què necessita el Govern sinó trobar el pas lliure d'entrebancs? Així es produeix la funció divertida d'un règim parlamentari sense Parlament; un règim democràtic sense democràcia, etc.

I sinó, aquí hi ha l'exemple. Vol el Govern anivellar el Pressupost i necessita, per això, recarregar el contribuent més del que ho està i més del que permet el moment econòmic actual; i el Parlament ho aprova. El Ministeri de Treball vol fer passar poc menys que d'incògnit uns projectes de llei (no res menys que els de contracte de treball, borses de col·locacions i jurats mixtos) i el Parlament no es pren ni tan sols la molèstia de demanar la paraula per a discutir-los; tres-cents i tants articles aprovats sense dir ni "pui" un sol diputat. ¿Vol el Sr. Domingo fer passar un projecte de reforma agrària, mena de "carabina de Ambrosio"? I ningú no dirà que les Corts li posin massa obstacles, ja que només cal veure com les sessions en què aquest projecte es discuteix arriben a reunir vint o trenta diputats. I així successivament.

És clar que unes Corts així són l'ideal de tot Govern, i més quan aquest té ribets autocràtics com el Govern Azàña. I per aquesta raó no ens estranya que el flamant ministre d'Agricultura, aquest home que sap parlar de l'"economia dirigida", de la "nacionalització de l'economia" i tantes d'altres coses belles, noves i transcendents per espantar els incautes i poc llegits, resti boca-badat davant un areòpag semblant, que no posa obstacles a les seves fantasies i que, per contra, el deixa governar com vol i en els termes que vol.

El debat de l'Estatut de Catalunya. — Segueix l'interès i segueixen les discussions parlamentàries sobre el projecte d'Estatut de Catalunya. Millor dit, no sobre el projecte d'Estatut aprovat per Catalunya, sinó sobre el dictamen d'una Comissió parlamentària, dictamen que difereix en punts essencials i molt greus de l'Estatut tal com sortí de la nostra terra.

L'Esquerra catalana, amb la seva minoria a les Corts, s'ha doblegat a totes les exigències del Govern; i després de permetre que la Comissió parlamentària

mutilés el projecte d'Estatut de Catalunya, formulà vot particular per a salvaguardar les essències d'aquell Estatut. Però aquell vot particular, sense discussió, sense votació, va ésser retirat pels seus mateixos autors, Srs. Lluí i Xirau. També els diputats del Partit Catalanista Republicà (Acció Catalana) han assentit a dita retirada del vot particular, sense formular la més petita objecció a la dita retirada, prenent, per tant, com a base de discussió, el projecte de la Comissió parlamentària, un dictamen que no és, és clar, l'Estatut de Catalunya, redactat per Catalunya, aprovat per Catalunya.

D'això en protestà el Sr. Carrasco Formiguera en la sessió parlamentària del dia 10 de juny, amb un discurs categòric, ple de sinceritat, que ha promogut un enrenou natural i ben lògic. Nosaltres no sabem si el discurs del Sr. Carrasco constitueix o no un discurs de comportament polític adequat a les circumstàncies. Però sabem que és una nota de sinceritat en les discussions sobre aquest problema, sinceritat que ve a convertir el discurs en una formidable acusació contra la gent de l'Esquerra catalana i contra la gent del Partit Catalanista Republicà!

Aquesta gent passà la seva vida blasmant de l'actitud evolucionista, acomodàcia, de la Lliga Regionalista. En la Lliga això no era cap pecat, puix que havia format sempre part de la seva tàctica. Però, ¿què direm que és aquesta actitud en els altres partits catalans abans esmentats, sinó una manca de lògica i de sinceritat política, ja que ells han estat sempre partidaris de les solucions definitives i no pas amics d'evolucions i conquestes parcials? ¿I és aquesta la conquesta que ells, nacionalistes i fins separatistes, partidaris de l'Estat català, ambicionaven i volien per a Catalunya, és a dir, una conquesta consistent en la declaració que Catalunya és una regió, i no altra cosa que una regió? ¿S'adiu això amb el programa dels nacionalistes de l'esquerra i amb el dels separatistes d'Acció Catalana?

Nosaltres ni som polítics ni fem política. Però hem de posar als ulls dels nostres lectors totes les actuacions dels polítics, en quant es refereixin a les qüestions transcendents, ja que les qüestions en aquest ordre d'idees excedeixen del marc estrictament polític per entrar en el marc patriòtic; i és en aquest sentit que ens interessen a tots, polítics i no polítics.

Les batalles sobre l'Estatut aniran seguint encara; fortes, aferrissades, virulents. La definició de l'article primer ha costat un bon xic. Però no són precisament les definicions ço que fa barallar la gent, sinó les institucions concretes, les concessions de serveis determinats. I quan arribin els temes de la Universitat catalana, i de la llengua oficial, i de les escoles a Catalunya, i de la hisenda de la Generalitat, etcètera, és quan compareixeran a l'estadi de la lluita els interessos ferits, les visions apocalíptiques dels qui creuen que un Estat desapareix per això, i llavors serà quan els debats tindran interès heroic, fort. Al capdavant, en la primera batalla, referent a l'article primer, ha estat l'Esquerra catalana, ha estat el Partit catalanista republicà els qui han afluixat, abandonant l'article primer de l'Estatut aprovat per Catalunya i acceptant la definició que ha volgut la comissió parlamentària, ben diferent de la primera. Per tant, no pot pas servir d'orientació l'esdevingut amb aquesta primera lluita parlamentària. No hem estat pas nosaltres els vencedors.

La premsa catòlica a Catalunya. — No ens podem pas queixar del renaixement de la nostra premsa en terres catalanes. Tenim a Barcelona uns quants diaris catòlics molt ben fets, molt cultes i que saben lluitar la bona lluita del moment actual. Però al costat d'aquests, una munió de diaris a les altres viles i ciutats de la nostra terra porten cada dia una allau d'idees, de sentiments i d'entusiasmes a tots els cors dels nostres germans en fe i en pàtria. Més de setanta són avui els diaris que s'editen a Catalunya, a part el nombre incomputable de revistes, setmanaris, quinzanals, etc., que els acompanyen triomfalment.

A més a més, cal dir que la premsa comarcal ha reascut tant d'uns pocs anys ençà que la seva aparició constitueix un orgull legítim per a tots els homes de dreta. La nota cultural, serena, desapassionada es conrea admirablement en tota aquesta premsa dretana. I aquesta premsa s'ha acostumat a veure tant netament els problemes vius, que ja resulten inútils per orientar-la certs tòpics tan usats per la mateixa premsa nostra del segle passat. Aquesta nostra premsa sap distingir entre ço que és essencial i ço que no n'és tant, i sap valorar-ho tot admirablement.

I no són pas poques les edicions d'aquests diaris. A la ciutat de Barcelona segueix imperant, dissortadament, la premsa esquerrana. Però la nostra arriba a altures insospitades pel que fa referència al nombre d'edicions.

Quin goig fa tot això! Fa pocs anys que encara ens havíem de doldre de la nostra premsa deficient, petita, gairebé sense representació en el món de la cultura i de l'opinió. Avui, encara que amb la recança natural de no ésser nosaltres els primers, podem ja ben dir que la nostra premsa ocupa un lloc avançat en la creuada per les idees i que no hi ha cap sector polític serè que s'atreveixi a menysprear-la i a deixar-la de banda. No som triomfadors, encara; però som lluitadors ben equipats, preparats admirablement i posats en pla de lluita magnífic i ben orientat en general.

Per això, quan arriba la diada de la bona premsa — dia 29 de juny, festa dels Prínceps dels Apòstols — nosaltres ens apremem a oferir als nostres lectors aquest balanç de la nostra premsa per tal que els serveixi d'orientació i d'estímul. I nosaltres tenim a la mà una creuada petita, però molt interessant: la de multiplicar les subscripcions a la nostra premsa i la d'aportar-hi subscriptors. Això no és pas cosa impossible aprofitant les nostres relacions i les nostres amistats.

Tinguem present que si cada any, el dia de la bona premsa, cada subscriptor d'un diari en portés un altre; quina no seria la collita al cap d'uns quants anys i quina no seria l'exuberància de la nostra premsa!

I tu, lector, ¿no podràs aportar un subscriptor a un diari o a un setmanari catòlic, encara que només sigui per atendre la indicació precisa del Sant Pare en les recomanacions en pro de la bona premsa?

Un "té azul". — Barrejar la beneficència amb els divertiments profans sempre ens ha semblat un escarni a la misèria. I, ja no cal dir-ho, quelcom absolutament renyit amb l'esperit de caritat cristiana. El malaguanyat Bisbe de Barcelona, Dr. Guillaumet, va haver de pronunciar paraules molt serioses sobre el particular. L'afany d'aquestes festes benèfiques va quedar llavors esmorteït. Però sembla que en els moments actuals té tendència a renèixer. En pocs dies hem vist anunciades funcions benèfiques i fins hem estat invitats a algunes d'elles — invitació refusada, naturalment. — Però la que ens ha cridat d'una manera especial l'atenció ha estat un "té azul" celebrat el dissabte, dia 11 del corrent, al Restaurant de la Font del Lleó, a Pedralbes, que avui administra el Ritz.

La concurrència a aquest té fou veritablement extraordinària. Se serví el té en totes les localitats de la casa, i encara a darrera hora els cambrers anaven preparant taules suplementàries a tot arreu, car la concurrència era realment enorme.

El té fou servit per un conjunt de belles noies de l'aristocràcia, abillades de blau del mateix to, amb uns davantals i unes còpies "moníssimes", segons una de les concurrents. Dues orquestrines de "jazz" alternaven en les seves estridències per a donar lloc a què, a l'aire lliure i en plena tarda de juny, ballessin les parelles en la plataforma del jardí i en altres dependències de la casa. Mentrestant, el diner anava afluint a les borses de les elegants cambreretes. No sabem a quant pujà la quantitat recaptada, ni ens interessa. Podrà pujar a molt, és cert, però no per aquesta raó es modificarà el concepte de la festa, pel que a nosaltres es refereix.

Això de ballar per alleugerir les llàgrimes del proïsme malalt; això de vestir elegantment i fins amb un cert aire de disfressa per atenuar els dolors dels pobres, ens ha semblat sempre cosa de mal gust i poc adient amb els sentiments de caritat cristiana, i és des d'aquest punt de vista que ens desagrada.

És veritat que la festa no era anunciada ni organitzada per cap entitat que portés el nom de cristiana. Però és igual; era organitzada per la caritat, i aquesta sempre ho hauria d'ésser, de cristiana, sempre ho és, en essència.

Cal donar la veu d'alerta. Mai la caritat no ha viscut amb mitjans semblants. I si els esperits de les nostres classes poderoses, econòmicament parlant, han d'ésser estimulats per aquests mitjans per a complir el seu deure d'administradors dels béns dels pobres, segons l'Evangeli, és ben poc el que resta de fons cristià en el seu esperit, potser un xic paganitzat, involuntàriament i tot.

Déu faci que el "té azul" no constitueixi precedent per a cap altra festa d'aquesta mena, i sobretot per a una festa de caritat cristiana. La caritat cristiana no ha de venir mai mitjançant festes; ha de venir del sacrifici o no té cap valor individual ni social.

Abans de fer les vostres **INVERSIONS EN VALORS** consulteu les seves garanties, característiques i perspectives

L. GOMIS

Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

*Homenatge a l'Excel·lentíssim
senyor Bisbe*

El passat diumenge, la Premsa catòlica catalana capitanejada pels benemèrits col·legues barcelonins, reté un homenatge al nostre Excel·lentíssim Sr. Bisbe, el venerable Dr. Manuel Irurita, al qual féu ofrena d'un volum contenint les seves Pastorals.

L'acte resultà brillantíssim, i foren molt nombrosos els periòdics que hi trameteren llur delegat. Hi figuraven també representants de les principals activitats catòliques de Barcelona. ACCIÓ POPULAR i el seu portantveu CATALUNYA SOCIAL hi eren representats pel nostre il·lustre Secretari General, Doctor Antoni Griera.

Sa Excel·lència dirigí als reunits paraules de paternal i apostòlica unció, que impressionaren vivament els oients, exalçant la missió de la Premsa catòlica en els moments actuals.

Amb aquesta avinentesa ens plau moltíssim de reiterar la nostra total, absoluta, filial, inquebrantable adhesió al nostre bondadosíssim Prelat, així com a tota la Jerarquia eclesiàstica i a les seves normes i ensenyaments.

Secretariat Social

El Secretariat Social d'ACCIÓ POPULAR atenant requeriments rebuts de diversos indrets de Catalunya ha redactat un projecte de Reglament per a Mutualitats contra l'atur forçós, que actualment té en estudi la Junta de Govern.

Ens plau avançar-ne un esbòc als nostres llegidors:

I. La Mutualitat es constitueix sota l'ideari d'ACCIÓ POPULAR, però amb total independència.

II. Estarà governada per una Assemblea, organisme consultiu i Junta de Govern.

III. El sistema d'assegurances serà el següent:

a) Els associats es distribuïran en grups d'un centenar aproximadament.

b) Pagaran una quota de 0'25 ptes. mensuals, a més de la d'ACCIÓ POPULAR.

c) Quan al grup hi hagi un associat en atur forçós amb dret al subsidi declarat per la Junta, cada un dels components del grup cotitzarà a més, setmanalment, 0'20 ptes.

Si els socis del grup amb dret al subsidi són dos, cotitzaran 0'50 ptes. Si són tres, 0'60 ptes. Si són quatre, 0'80 ptes. I si són cinc o més, 1 pta., quantitat de la qual no podrà passar-se.

d) Es gestionarà de l'Estat el pagament de 50 per 100 dels subsidis pagats, d'acord amb les disposicions que regulen la Caixa Nacional contra l'atur forçós.

e) S'establirà un sistema de cooperació patronal, que permeti als patrons que voluntàriament ho acceptin, d'aportar una quota semblant a la dels obrers, proporcional al nombre d'associats amb dret al subsidi i amb límit màxim de responsabilitat.

f) El subsidi a pagar, en cas d'atur forçós decla-

rat per la Junta, serà la suma de les quantitats següents:

1.er El remanent que quedi de les quotes mensuals de 0'25 ptes., pagades les despeses generals.

2.^{on} L'import íntegre de les cotitzacions a què es refereix l'anterior apartat c).

3.^{or} El producte de les aportacions patronals i altres ingressos de l'entitat.

g) Quan per circumstàncies extraordinàries no pugués pagar-se un límit mínim de subsidi a fixar, la Junta de Govern es reunirà per a acordar el que cregui convenient, podent arribar fins a la suspensió dels subsidis.

IV. S'estableixen en el Reglament les degudes garanties en tot el que fa referència a admissió i expulsió de socis, sancions, mitjans per comprovar la veracitat de la falta de treball, mitjans per a proporcionar col·locació als obrers parats, casos en què no és procedent el subsidi, atribucions de la Junta de Govern i altres organismes directius, etc.

V. Tenint en compte que aquest sistema d'assegurances és molt elemental i s'adopta precisament per la seva senzillesa i seguretat, i per a donar motiu a què s'agrupin els obrers i dependents catòlics, per a portar a la pràctica el dia de demà realitzacions més complexes en el mateix Reglament es preveu que les Mutualitats així constituïdes podran federar-se i unir-se, adoptant els Estatuts federals, sense més limitacions que les que tendeixin a una major perfecció de l'assegurança.

VI. Finalment s'estableix un sistema còmode i breu de conciliació en cas de litigi, abans de recórrer a l'autoritat judicial.

El projecte exposat, que creiem que té molts avantatges pràctics i està destinat a obtenir gran difusió és un dels primers punts del Secretariat Social, que porta a cap una tasca tan encoratjadora dintra la nostra entitat.

REUS

Organitzades per la Delegació Comarcal d'ACCIÓ POPULAR, va donar una conferència al "Círcol Catòlic de Reus" l'il·lustre Vice-President d'ACCIÓ POPULAR Sr. Joaquim M.ª de Nadal, sobre l'interessant tema "Els moments d'una civilització; ahir, avui i demà".

Una nombrosíssima i escollida concurrència omplia de gom a gom el saló d'actes de l'esmentada entitat. La representació femenina era ben nodrida. Pronuncià escaients paraules de salutació el jove Se-

R E L O J E R I A

MAURER

R^a CATALUNYA 52 fr. KURSAAL antes AVINO 38

**Proveïdors del
Foment de Pietat**

cretari de la Delegació d'ACCIÓ POPULAR Sr. Emili Espinós.

El Sr. Nadal fou acollit amb grans aplaudiments. Començà el conferenciant enaltint la significació de l'acte i adherint-se a les idees exposades en anteriors dissertacions i en el mateix local pel gran tractadista d'Acció Catòlica el canonge Dr. Salvador Rial.

Senyala fets tristíssims que de tant en tant ens sobten i ens fan meditar sobre la crisi de la civilització. Aquesta crisi es manifesta en aquelles tendències que volen suplir l'autoritat per la força, la caritat per la coacció i l'educació per l'ensenyament sense Déu.

Hom ha volgut arrencar l'idea de Déu de les consciències dels homes i el buit que hi ha quedat no ha estat possible d'omplir-lo.

Passa a estudiar brillantment el que és la civilització i cita passatges de Guizot, Balmes i Miquel S. Oliver. Explica l'influència del Cristianisme en el desenvolupament de la civilització.

Les determinants, els components d'aquesta són el domini de la naturalesa, el domini de sí mateix i el domini de la societat. El conferenciant analitza magistralment, amb encertada expressió que atreu l'atenció vehement de l'auditori, les manifestacions d'aquests components, en cada moment de la civilització humana.

Amb eloqüents frases, que són vivament aplaudides, exposa i comenta l'actual legislació laïcitzant del nostre país, com a exponent d'aquesta tendència "divinitzadora" de l'Estat.

L'única solució a tots els mals presents, és el retorn a Déu, el retorn al Crist, el retorn a l'Església. El poble ha oblidat Déu; potser tots nosaltres en tenim bona part de culpa. Hem posat poca cura en la veritable funció de justícia i caritat de la nostra Santa Religió.

Reprenem la vida abnegada de les virtuts cristianes. Prediquem amb la paraula i amb l'exemple. Fem Acció Catòlica, social, disciplinada, preparada i valenta.

Mireu el món, mireu el poble, mireu la pàtria... flaca, depauperada, miserable, extén la mà al mig del carrer s'ens implora una almoïna. Fem-li la gràcia de caritat de la nostra acció.

Unànime i llarguíssima ovació coronà la magnífica conferència, la qual havia estat sovint interrompuda pels aplaudiments i les mostres d'entusiàstic assentiment de l'auditori.

AGRAMUNT

L'acte de propaganda d'ACCIÓ POPULAR a Agramunt va ésser un dels èxits més grans que ha assolit aquesta organització. Només cal dir que hi concorregué una multitud que emplenava a vessar l'espaiós saló-teatre en què es realitzà.

Parlà primerament l'eloqüent orador Sr. Porciolet, de Balaguer, qui amb entusiasme i aplaudits paràgrafs, exposà l'ideari d'ACCIÓ POPULAR, fent ressaltar que les modernes teories, lluny de solucionar el desgavell social, en són l'origen i la causa. Per tant, s'imposa — digué — el retorn al Cristianisme.

El Sr. Jaume Tarés, de Barcelona, insistí en què la llibertat és únicament conseqüència de l'amor a Déu i al pròxim, segons el Decàleg, i que la qüestió social no pot resoldre's sense Déu.

El Sr. Josep Estilles llegí una acurada dissertació

exposant tot un programa d'ordenació social. Tractà els aspectes polític, econòmic i d'organització i féu especial esment de la part agrària. Dedicà uns paràgrafs al problema dels obrers sense feina i al Comunisme.

Cloqué els parlaments el Sr. Marian Espar, President de la Delegació de Balaguer, qui presidí l'acte, i amb breus paraules invità tots els homes que sentin la necessitat de posar fre al desgavell actual a allistar-se i treballar en l'ACCIÓ POPULAR.

Foren molts els que, finit l'acte, demanaren d'ésser inscrits.

Centre Moral del Poble Nou

El passat dilluns donà una interessantíssima conferència al Centre Moral del Poble Nou, el nostre il·lustre amic, el distingit literat Sr. Octavi Saltor.

GIRONA

D'acord amb prestigioses entitats catòliques de l'esmentada capital catalana, es fan gestions per a estendre a aquelles nobles terres la tasca social d'ACCIÓ POPULAR que tant d'èxit ve obtenint arreu de Catalunya.

El canvi d'impressions que tingueren no fa molt els nostres President i Secretari General, amb els elements gironins fou molt satisfactori.

BALAGUER

Els nostres amics de la Delegació Comarcal de Balaguer estan portant a cap una intensa i meritíssima tasca de proselitisme.

Es projecte també l'aparició d'un periòdic, portant-veu de l'organització.

BLANES

Són altament interessants les conferències d'orientació social que ve donant a Blanes, organitzades per la Delegació d'ACCIÓ POPULAR, el Dr. Eduard Roman, Prev.

L'assistència és nombrosíssima i els fruits que cal esperar-ne molt abundosos.

SITGES

Demà, diumenge, s. D. v., tindrà lloc la inauguració oficial de la Delegació d'ACCIÓ POPULAR a Sitges.

Si vols complir els deures que t'imposa la bona premsa — premsa catòlica — tens una manera ben senzilla de fer-ho: aporta una subscripció per a CATALUNYA SOCIAL.

¿Ets catòlic i encara estàs subscrit al periòdic neutre? ¿No saps que tota cosa neutra és, per sí mateixa, improductiva?

Que no passi el dia de la Bona Premsa — diada de Sant Pere i Sant Pau — sense que tu, catòlic, no hakis fet un nou subscritor a un diari o a una revista catòlica.

Crònica del moviment catòlic

El LXXI congrés catòlic alemany.—Els congressos anuals dels catòlics alemanys són una parada grandiosa de les forces catòliques d'aquell país. El darrer congrés celebrat a Nürnberg i el penúltim celebrat a Münster de Westfàlia van ésser manifestacions esplèndides de l'organització catòlica d'Alemanya. Enguany el congrés se celebrarà a la Ciutat d'Essen, la ciutat de més ràpida creixença dels temps moderns. Es calcula que hi prendran part més de 200.000 catòlics. Aquest congrés se celebrarà del dia 31 d'agost al 5 de setembre. El tema escollit, entorn del qual ha de girar tota l'activitat d'aquest congrés, és "El Crist en les grans ciutats". Totes les organitzacions catòliques alemanyes, siguin d'homes, siguin de dones, siguin d'obers, d'estudiants, d'homes de carrera o d'editors, participen en les tasques de la gran assemblea, com hi participen també els homes dirigents del partit del Centre.

ACCIÓ POPULAR, que va estar representada en el congrés de Nürnberg, celebrat l'any passat, per l'illustre D. Miquel Vilatimó enviarà també aquest any el seu representant, o els seus representants al Congrés d'Essen.

L'europèu i les colònies.—És senzillament deplorable l'actuació de l'europèu "cristià" enfront l'home colonial "pagà". Recordem que un gran convertit del protestantisme, ens contava que l'obstacle major per a la conversió dels japonesos a l'Església era l'actuació escandalosa dels europeus en el món social i en el món dels negocis.

L'europèu, que nominalment ha suprimit l'esclavitud, ha convertit en esclau del vici i de la misèria l'indígena de les colònies. Per una banda, l'afany del negoci de l'europèu converteix en víctima de l'embriaguesa el pobre negre. La manca de tota higiene fa que morin un gran tant per cent dels infants i que la població decreixi considerablement allà on la natalitat és del 60 al 70 per cent, quan a Europa és al 19 o al 20 per cent. Allà on un europeu guanya 20 xelings per dia un negre fent una feina molt més pesada en guanya 2. El negre té reservats tots els oficis i treballs més grossers. En canvi, l'europèu té reservades les feines més lleugeres. Demés, el negre és obligat a treballs forçats i perillosos i la seva vida en res no és estimada. Els indígenes són desposseïts de les llurs propietats i són donades als europeus que en reporten uns rendiments fantàstics. A Xang-hai, per exemple, infinitat de criatures dels dos sexes treballen a les fàbriques de seda, cobren uns jornals irrisoris i, en canvi, les empreses multipliquen els capitals d'una manera fabulosa.

L'únic amic del negre, de l'indígena és el missioner que eleva la dignitat de la seva persona administrant-li les aigües regeneradores del baptisme i guanyant-li la llibertat. En el congrés colonial de Brusselles de 1930 es debaté llargament sobre el millorament de la situació deplorable de l'indígena. Darreument han arribat a la Lliga de Nacions, per mitjà dels missioners, informacions escruixidores de la conducta dels europeus amb els indígenes i amb els negres. Les grans potències, però, ben segur que continuaran fent el sord a la veu dels indígenes que clama justícia, humanitat i misericòrdia.

Les setmanes universitàries de Salzburg.—Els benedictins s'han emprès la creació d'una Universitat d'esperit benedictí a Salzburg (Àustria). Ben dotada

i equipada la Facultat de Teologia, no hi ha dubte que el personal docent que es forma en les universitats alemanyes i suïses darà gran esplendor a aquest nou centre docent.

D'uns anys ançà els homes d'estudis dels països germànics, durant el mes d'agost es donen un *rendez-vous* a la bella ciutat de Salzburg per a celebrar-hi les setmanes universitàries, que enguany seran tres, del 9 al 27 d'agost.

El programa encapçalat per l'*Opus Dei*, no pot ser més suggestiu i interessant i el professorat no pot ser més escollit.

Cursos de Teologia: "Compendi de la dogmàtica catòlica segons la *Summa* de Sant Tomàs", pel P. A. Horvath O. P. de la universitat de Tuburg (Suïssa). "L'Església a través dels temps i dels pobles", pel professor A. Ehrhard de Bonn. Exègesi: "L'Església primitiva de Jerusalem", pel P. N. Holzmeister S. J. de l'Institut Bíblic de Roma. "L'Església dels jueus i dels pagans", per E. Peterson de la universitat de Bonn. "La pietat de l'Orient cristiana", per l'arquebisbe de Lemberg. "La perfecció cristiana", pel P. Garrigon-Lagrange del Col·legi Angèlic de Roma.

Filosofia: "Introducció a la metafísica", pel professor G. Söhngen de Bonn. "Problemes fonamentals d'Ètica", per D. Hildebrand, professor de la universitat de Munich. "Les directives ideològiques dels temps moderns", pel P. Mager O. S. B., de la universitat de Salzburg. "La idea d'una universitat catòlica", pel P. Agustí Gemelli, rector de la Universitat catòlica de Milà. "El contingut i la història de les universitats catòliques d'Europa", per E. Irsay, professor de la universitat de Baltimore (E. U.).

Ciències socials: En aquesta secció donen conferències els homes més eminents del camp social catòlic d'Alemanya com Lluís Dempt sobre "L'estat i les teories sobre l'estat", C. Beyerle de la universitat de Munich sobre "Problemes fonamentals de la formació dels ciutadans". G. Briefs, sobre "Missió de la reforma social i política del moment present". Mr. Seipel, "Variacions del concepte de l'estat en el moment present". El comte de Lerchenfeld sobre "Àustria i Alemanya en el continent europeu" i el prelat Schreiber, de la universitat de Münster, sobre "L'element popular i l'Església".

Demés es donaran una sèrie de conferències sobre Història de la Literatura i Història de l'art.

ANÓNIMA BARCELONESA DE COLAS Y ABONOS

Fàbrica de Productes Químics Orgànics

Aliments marca "Hèrcules" per a aviram i porcs.

Farina de peix fresc.—Farina de carn.
Petxina d'ostres en granet i en pols per a aviram.—Fosfarina o farina fosfatada.—Fosfat de calç (d'ossos).—Farina d'ossos estirilitzats.—Farina d'alfals.—Farina de sang.

Superfosfats d'ossos i adobs orgànics.

Proveïdors de les principals granges i Ordes Religiosos

Despatx: Av. Mistral, 65-Tel. 35926-BARCELONA

BALMES

**La seva vida. El seu temps.
Les seves obres**

pel

P. Ignasi Casanovas, S. I.

Han estat ja publicats i posats a la venda els tres volums que componen aquesta nova publicació de la Biblioteca Balmes, complement de les **Obres Completes** del gran filòsof català, publicades ja en magnífica col·lecció de 39 volums.

Mentre editàvem les **Obres Completes**, ens arribaren copioses exhortacions a publicar una Vida que fes conèixer el seu Autor. Tenim una vertadera satisfacció de poder-la posar a les mans dels amics de Balmes, assegurant-los que de la nostra part no hem deixat de fer res del que ens demanava la devoció que sentim envers la seva persona, tant com l'admiració que ens causen els seus escrits. Posarem aquí un sumari de les matèries tractades en aquests tres volums de format superior, amb un conjunt de 2295 pàgines que amb el format i tipus de les Obres Completes omplirem ben bé divuit volums.

Volum I. (LVI-568 pàgines)

Llibre I. L'Estudiant

- Cap. I. Infància i estudi de lletres.
 > II. Estudis de filosofia.
 > III. De Vich a Cervera.
 > IV. Vida acadèmica.
 > V. Sortida de la Universitat de Cervera.

Llibre II. Vida oculta

- Cap. I. Organització de la vida exterior.
 > II. Teoria de l'autoeducació intel·lectual.
 > III. Pràctica de l'autoeducació intel·lectual.
 > IV. Autoeducació moral.
 > V. Formació de l'escriptor.

Volum II. (826 pàgines)

Llibre III. Cicle apologètic i social

- Cap. I. L'apologista.
 > II. Apostolat literari.

Cap. III. Opuscles apologètics.

- > IV. «La Civilización».
 > V. «El Protestantismo».
 > VI. «La Sociedad».

Llibre IV. Cicle polític i filosòfic

- Cap. I. «El Pensamiento de la Nación».
 > II. Ideal de govern.
 > III. El matrimoni reial.
 > IV. Cicle filosòfic.
 > V. Epilleg.

Volum III. (844 pàgines)

Documents Balmesians

- 1.ª part. Cartes escrites per Balmes.
 2.ª > Cartes rebudes per Balmes.
 3.ª > Epistolari del germà de Balmes.
 4.ª > Fragments.
 5.ª > Documents.

Els tres volums en rústega, 90 ptes. Elegantment enquadernats, 110 ptes. No es venen volums separats.

EL MALTA "NATURA"		EL CAFÈ DEBILITA		EL CAFÈ arruïna la seva pròpia salut, arruga la cara, malmet els òrgans digestius, ronyons, fetge, sistema nerviós, etc. Si V. rebutja el cafè i en compte d'ell pren MALTA NATURA beguda aromàtica, nutritiva i digestiva que resol els gasos, tindrà el rostre bell i rialler. CASA SANTIVERI, S. A. Oficines centrals. Colònia Santiveri CAN TUNIS - Telèf. 33076 - BARCELONA
FORTALECE Y HERMOSEA EL ROSTRO		AFEA EL ROSTRO		

LÀMPARES I METALLISTERIA INSTAL·LACIONS I REPARACIONS	SALVADOR COROMINA
Aigua - Sanejament - Comptadors d'aigua (abonaments per a conservació i lectura) - Electricitat - Gas	
Plaça de Catalunya, 4	BARCELONA Telèfon 15794

Acadèmia Fundada en 1879	Avinguda Portal de l'Àngel, 38 Telèfons 18953-75303 -- Apartat 782	COTS
Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat		
L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.		

BALNEARI VILLA ENGRÀCIA ESPLUGA DE FRANCOLÍ
Aigua de la Font del Ferro. Cura l'Anèmia, Clorosi, Hemofília, Linfatisme, etc. Obert l'HOTEL VILLA ENGRÀCIA. Pensió, 14 ptes. Parador del Monestir de Poblet. Xalets. Informes: Bruc, 114. Tel. 70611. Barcelona

BRAGUERS U. S. A.	GABINET A. CARULLA
Curen la TRENCADURA , fets a motllo exacte, rentables, inatcables per la suor i garantitzats per a tota la vida.	Rambla de Canaletes, núm. 11, 1. ^{er} , 1. ^a (entrada per la "Sastreria Modelo")

JA SOU SUBSCRIPTORS DE CATALUNYA SOCIAL?
--

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

Ultra
SIMPLEX
ASPIRADOR
PARA EL
POLVO
EL MAS ECONOMICO

CASA ROSICH
RDA. S. PEDRO, 7
PUERTA DEL ANGEL, 25
TADINERIA, 33
TELEFONOS:
19923 y
19813

Demostraciones gratis a domicilio

FLY-TOX

insecticida liquit ★ Bidó blau

Amb URODONAL

S.S. Pio X va ésser curat del reuma i de la gota

Elegit per l'eminent home de ciencia Prof. Dr. Marchiafava, com el disolvent més perfecte de l'ácid úric pel tractament de S.S. Pio X, l'**URODONAL** específic per excel·lència de totes les afeccions de caràcter artrític: **reumatisme agut i crònic, mal de pedra, gota, ciàtica, mal de ronyons, neuralgies**, ha sigut adoptat en el Palau Pontifici i els seus propietaris, Els Establiments Chatelain, nomenats:

Proveïdors del Vaticà.

Flasco triple cabuda per a una cura
Economia de Ptas. 4'25 sobre
preu de 3 flascons.

Envío **gratuit** de la obra "Por qué la sangre cargada de ácido úrico es un peligro" pel Dr. Faivre, enviant aquest cupó baix sobre al

Dipòsit General de l'URODONAL
APARTAT 718 - BARCELONA

Sr. _____ Carrer _____ C. S.
Població _____ Província _____ 30

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA